Год. I. У Темишвару, у Среду 24. Септембра 1852. Число 25.

СВЕТОВИДЪ.

Световидъ излази два путъ у седмици средомъ и суботомъ. — Годишня му є цѣна за странне пренумеранте 10. фор., на по године 5 фор., а на четврть год. 2 фор. 30 кр. ср. — Цѣна є за Темишваръ са 1 фр. 12 кр. ср. годишнѣ; 36 кр. на по год. или 18. кр. ср. на четврть год. нижа. — Обявленія пріймаю се у свакомъ єзику. Одъ петитъ врсте плаћа се првый путъ 3 кр., другій путъ 2 кр., а трећій путъ 1 кр. ср., поредъ штемпла одъ 10 кр. ср. — Новацъ изъ Србіє пріима се у банкама безъ аціо. — Учредничество налази се у граду у Мочоньіовой кући ч. 42. у првомъ кату.

ЮГОСЛАВЕНИМА.

Свему свету свану данъ,
Само Србле нѣжи санъ:
Независна Црна Гора,
Ослободит' Босну мора,
А Србія Бугаре,
Да ій Османъ не таре.

Подигнимо къ небу взоръ,
На свѣтила сайный дворъ,
Наша помоћь горе стои,
Нит' вѣкове робства брои,
Онай народъ, слогомъ якъ,
Кой просвѣте люби зракъ.

Просвѣта є само моћь,
Коя руши пакао, моћь.
Она диже храмъ одъ славе,
Храмъ слободе, слоге праве,
Она крѣпи само миръ,
Величава славскій пиръ.

Єданъ єзикъ, єданъ гласъ,
Разсеяне веже насъ;
Єдна любавь некъ насъ сложи,
Єдно писмо некъ умножи,
Читателя малый брой,
Да се шири мислій крой.

Спасеніє треба югъ,
И дѣланя вышій кругъ.
Предъ очима цѣлю єдну:
Избавимо раю бѣдну —
Избавимо єзикъ нашъ —
На се зови како знашъ.

Сложмо дакле савъ нашъ трудъ,
Потомства насъ чека судъ.
Тко намъ такву слогу квари,
Душманинъ є обштой ствари:
Тай издае славскій родъ,
Тогъ ће казнит' плавый сводъ!

А. Андрићъ.

КАРАЂОРЂЕВО ИЗВЕСТІЄ

О СРБИИ И ПОСЛЕДНЬИМЪ ДОГАЂАИМА СРБСКОГЪ (новієгъ) ДОБА КАО И О ПРВЫМА ЗА ТЫМЪ СЛЕДУЮЋИМА.

Сачинѣно негдашньимъ Почестнымъ членомъ Дружства Србске Словесности покойнымъ К. С. Совѣтникомъ Лазаромъ Теодоровићемъ.

(Заключеніє).

Отправимъ се позиціомъ узъ рѣку Морачу до Господина Младена, съ коимъ совѣтуюћи се: є ли потребно више пошиляти къ Режепу о миру говорити, кадъ намъ Везиръ ніє хотео на писмо наше и прошеніє отговорити, нађемо да ніє више полезно, и тако заключимо держати се овако, докле можемо, а я отправимъ се съ Митрополитомъ у Београдъ. Идући путемъ и видећи многій народъ бежећій у Немачку повраћао самь ихъ натрагъ, но ништа успѣти нисамь могао. Прибывъ у Београду 20. Септемвр. нађемъ моєго Секретара Яникія послата отъ свію Началника изъ Шабца къ мени и Совѣту съ писмомъ свію старѣшина онога края явити мени сво нужде онога края, и послѣдный совѣтъ и воєне потребе колико више можно искати, у коємъ истомъ разговору, и жалостна извѣстія съ Мораве дођу, да су Турци перву нощъ по моємъ съ Мораве отшествію провалили, да є войска наша принуждена была оставити и ову позицію и видећи варвара у сердцу наше землѣ, кои по обичаю своєму хара, жене и дѣцу у плѣнъ отводи, разасула се и свакій свою дѣцу тражити и спасити отишао. Овай ужасный гласъ разумѣвши и неимаюћи више войске поћи противъ непріятеля, нити регулате или какове нибудъ за затворити се у градове, будући да є вѣчъ и последный човекъ изъ све землѣ на позиціє изишо быо. Видећи последню пропасть ово немило извѣстіє обявимъ войскама нашимъ около Шабца, при томъ обнадежденъ отъ Россійскаго агента, да се чрезъ Австрію и Россію спасти могу, преправимъ 21. Септемвр. у Австрію, такожде народа и старѣйшина мала часть спасла се у Австрію пала Туркомъ у плѣнъ и подъ мечъ, а нѣка утонула отъ страха турскога у воду, а нѣка часть остала по шумама и пещерама и потомъ подала се Туркомъ у поданство.

Но ево бѣде и жалости отъ мене, при оволикой жалости моєй, и пропасти у Австріи.

По прибытію моєму у карантинъ Земунскій са семействомъ моимъ и первымъ Секретаромъ Яникіомъ у содружесву Г. Агента Недобе, первый єще, другій и трећій данъ позивао є мене и моєго Секретара Яникію пограничный Австрійскій Генералъ Червенка къ себи у домъ, испытати, кога смо мы цара люди, и гди живити намѣравамо. На коє отговоримо, да є познато свакому, чіи смо мы люди, и чія є рука до данасъ на нама была, и да желимо за нѣко време около Фрушке горе преживити. На вопросъ повторителый тогоже Червенке Генерала: чіи смо сада, и писмено да отговоримо, гди мислимо остати живити, у Цесасіи или Росіи, отговоримо у Росіи. Заповѣди реченый Генералъ мене отъ фамиліє и моєго Секретара Яникіє, оставивши ихъ у карентилю, подъ стражомъ провожаємъ директоромъ контумаца Земунскимъ отаслати у монастиръ Фенекъ 20 врстій отъ Земуна, а Секретара подъ стражомъ поврате у Земунъ. По истеченію чрезвичайномъ 30. дана времене карентиля у отсутсвію моєму заповѣди опомену-тый Генераля Червенка семейство моє подъ стражу узети, решкрипте на подарене ордене, и єще нѣка важна изъ Росіє писма, одузети, говорећи истый Полиц-Майстеръ Земунскій, кои є быо послатъ отъ Червенке моє семейство ограбити:

„Подай Госпо сада срамотно, то вамъ є учинила ваша Росія; а да сте се држали нашегъ двора, небы садъ тако срамотно давала“. Находећи се я овде, дође мой посланикъ Г. Лазаръ Павковићъ изъ главне росиске квартире Теш-це у Бо(г)еміи съ депешами на мене отъ 16. Септемвр. како гласи копія подъ А. На коє самь я хотео отговорити, но на повторителне молбе моє Г. Червенка недозволи моєму Секретару изъ Земуна къ мени доћи, кои Секретаръ и самъ видећи наше бѣдноє сада положеніє и да намъ се већъ састаяти недаду, напише мени єдно писмо овога содержанія, и преда га єдноме калугеру изъ Фенека, да ми донесе:

„Превосходителный Господинъ

Георгіє!

мнѣ высокопочитаємый.

„Я самь по заповѣди Вашей хотео къ Вамъ доћи, но „Генералъ Червенка недопуща ми више съ Вама састати се „називаюћи ме рускимъ духомъ. Измежду тога разумео „самь, да є онъ съ директоромъ намѣранъ сутра тамо до„ћи, и Васъ опетъ понуђавати, да писмено дате, гди сте „намѣрени остати, или у Австрійскомъ игъ Російскому цар„ству, на коє мораћете што годъ отговорити. Но ни подъ „кои начинъ да Васъ непреваре, да се подпишете остати у „ньіовомъ царству, они Васъ немогу силомъ принудити; „но изволите имъ казати, да сте Вы російскій човекъ и да „ћете у Росію ићи, будући да є дошло писмо отъ Госу„даря Гнъ. Недоби, да ће насъ у Росію избавити како„вимъ было начиномъ, и то ће быти старанѣ ньіово. А „разумѣли сте доста, и у писму опому, коє є Вамъ Гнъ. „Павковићъ чито. Разумѣвамъ, да се тамо около Фенека „наоди много старѣйшина и народа; обявите имъ ово, да „се ни єданъ неподпише Генералу Червенки, но да сви „кажу, да ће у Росію ићи. А и Вы Господине мой опо„мените се, како су и стари и наши страдали по немач„кому царству. Чули сте како є Георгіє Бранкокићъ по„следный Деспотъ Сербскій у заточенію ньіовомъ умро. Я „Васъ увѣравамъ, ако останете у ньіовому царству, да „ћете и Вы онако дочекати. Не само мы но ни єданъ „Сербинъ у овому царству спасенія неће имати. Яви„те то свима, кои Вамъ до руке дође. Да се држимо Ро„сіє, коя ће насъ избавити. Ваше све овде, што сте имали „до последнѣ паре, све є Червенка заповѣдіо ограбити.“

Ово писмо моєго Секретара попадне у руке Генералу Червенки, кои узевши съ нѣга копію, отправи га у Петроварадинъ, а изъ Варадина Генерал-Команда у Бечъ.

Изъ Фенека, испытавши мене Генералъ Червенка и третый путъ и доставши отъ мене отговоръ „у Росіи желимъ живити“ отправи ме таки подъ стражомъ у село Голубинце са 4 єще главна чиновника: Господин. Младеномъ Миловановићемъ, Господин. Яковомъ Ненадовићемъ, Симомъ Марковићемъ, и Лукомъ Лазаревићемъ, а одавде после 7. дана у Петроварадинъ 29. Октомвр. и подъ стражомъ поставе у горнѣмъ граду. Куда су и опоменути 4 началника наши єданъ по єданъ подъ стражомъ доведени были. Друге перве старѣйшине сербске заповѣдило є началство австрійско, гди є кога находило подъ стражу узети: како ти моєго перваго Секретара Яникію Димитрієвића, коєго є Генералъ Червенка съ паспортомъ снабдѣо, и са стражомъ донѣкле испратити дао съ заповѣстію найскоріє ићи у Росію, задержали су у Сибиню (у Ерделю) и натрагъ у Варадинъ повратили и у тюрму посадили. Вуици Вуличевића, Вула Илійћа, Янка Поповића и Іована Стефановића войводе держали су подъ стражомъ у крѣпости Арадской и тако єще нѣке гди су ихъ фатали тамо и задержавали.

Чрезъ ово време моєго у Варадину до 6. Ануара 1814 года подъ карауломъ пребыванія неописане бѣде и прекоренія отъ ондашнѣгъ австрійскогъ началства претрпіо самь, коє поставляюћи ми предъ очи приверженость мою съ народомъ къ Росискому престолу аки нѣку велику мою погрѣшку, приглашивало ме свакимъ начиномъ подписати се и остати у цесарской земльи, но видећи мою непоколебимость, за више пакости причинити ми, дало є добошомъ по варошима и селы обнародовати: „комъ годъ има сербска страна што дужна, ако бы отъ коєго времена то было, да се има кодъ правительства у Варадину явити.“ Притомъ правительство є подпущавало люде нѣке напрасне дугове измишлявати и оне отъ насъ нѣколико старѣйшина наплатити искати, осниваюћи правицу на овому: єданъ плаћа за све, а сви за єднога. Но ніеданъ отъ овыхъ кредитора исправна документа на дугъ имао ніє.

Бавећи се мы єще у Петроварадину расумѣмо, да є Австрійско владеніє намѣрено насъ изъ Варадина у Грацъ (у Штиріи) преселити и све по єднога по варошама разсѣяти. Посовѣтовавши се мы 5 тамъ находящися за нужно судимо ову нашу бѣду нашему Покровителю обзнанити, и просити избавлѣнія изъ рукъ нѣмецкихъ. Запросимо Господина и Кавалера Архимандрита Филиповића ово дѣло на себе примити, кои драговольно прими и 10. Декемвр. отправи се у главный Російскій квартиръ на рѣки Райни. 22. Декемвр. обзнани мени ово и Губернаторъ Петр. Сигенталъ, да ћу я и све моє старѣйшине у Грацъ на нѣко време преселени быти, за уклонити насъ одавде изъ очію турски, будући, говори, да васъ Турци ишту. Извѣстно сада узнавши намѣреніє Правительства посовѣтовавши се съ Г. Недобомъ отправимо 3. Ануара 1814. года и другаго нашего посланика Максима Якшића съ депешами на височайше имя у главну росиску квартиру.

7-могъ Ануара подъ стражомъ отправе мене са старіимъ моимъ синомъ Алексіомъ у Грацъ, куда 22. приспѣмъ. На овай начинъ и све друге старѣйшине по єдногъ допрате до у Грацъ и, недозволивши ніедиому са мномъ видити се, разсѣю ихъ по разнымъ варошима Штаєрске.

Я са синомъ Алексіомъ останемъ у Грацу. Господадара Младена пошалю у Брукъ на Мури, Г. Якова у Цилу, Г. Симу у Марбургъ, моєго Секретара Яникія у Петаву, Г. Луку у Юденбургъ са єго Секретаромъ Лазаромъ Теодоровићемъ, Паула Матића у Леобу, Вула Илића у Штанцъ.

Равно щастіє постигло є и Г. Митрополыта Леонтія быти у Клагенфурту, гди є прилѣжно обучаво се латинскому кньижеству. И тако сзакій подъ смотромъ у своєму новому мѣсту пребыванія съ печалію покритымъ лицемъ, неизвѣстенъ какова єго судба дожидаєтъ, ожидаваше извѣстія отъ наши посланика изъ главне квартире. Перва писма примимъ отъ Єго Сіятельства Господина Графа Неселроде препровожаєма писмомъ Госп. нашего перваго посланика Арх. Филиповића изъ Беча отъ 15-гъ Марта, у коима смо сасвимъ о благонаклоности всемил. Монарха нашего увѣрени. Отъ другаго нашего посланика Максима Якшића друга писма отъ Юнія примимъ, кои равно Государеву благонаклопость къ намъ повторава. Ове веселе гласе обявимъ я и другимъ нашимъ старѣйшинама, коима самь могао.

Измежду овога времена Губернаторъ Штаєрскій Принцъ (Г)о(г)енцолернъ често є мени пошиляо полковника Левачића съ позиванѣмъ, да се согласимъ и подпишемъ быти вѣранъ аустрійскому двору, и остати у земльи ньіовой, увѣраваюћи, да ће мене реченый дворъ титломъ Княза пожаловати, и мене са своимъ войскама у моє отечество повратити, Боснію и (Г)ерцеговину подъ моє владѣніє дати, и да є кошуля ближа нежели хальина и да Сербія нигда Росима подпасти неможе. На коє му я отговоримъ ово: „Господине! ако имате какова друга разговора са мномъ, исволите разговарати се, а о тому престаните ми више говорити.“ Но истый полковникъ помоли потомъ єдну велику (х)артію златнымъ слови написану и великимъ печатомъ потврждену, пытаюћи ме, имамъ ли я овако отъ Росіє. Я самь отговоріо, да и болю имамъ, и све имамъ, што отъ Государа желимъ. Напослѣдокъ самъ гореимено-

ватый Принцъ позове ме къ себи у домъ, и по многомъ приватному разговору упыта ме „кому самь я Цару вѣранъ?“ Я показуюћи на орденъ отговоримъ: „чіи знакъ на себи носимъ, оному самь вѣранъ, и остаємъ до конца моєго, ако бы овому невѣранъ быо, и другому вѣранъ быти немогу.“ Принцъ є све оно, што и полковникъ мени представляо, и на ова подписати се согласити ме трудіо се. Но видећи, да у томъ успѣти не може, са особитымъ негодованіємъ отпусти ме говорећи: „Каяћешъ се“, и по томъ до моєго похода свагда ме хладно приміо, и хладно се са мномъ обходіо. Ово є догодило се, када є Царъ нашъ у Парижъ первый путъ ушо. При концу Юлія 1814. года добыємо пасоше и трошка отъ уполномощенаго при Вієнскому двору Росискаго министра Г. Графа Стакелберга за поћи у Росію. Дамо се на путъ 17. Септемврія тек. лѣта, и оставивши све имѣніє наше у нѣмецкога началства рукама, о трошку всемилостивѣйшаго великаго нашего Государя Императора, допратимъ се 26. Октомвр. съ чиновницы и нѣкою частію народа у Хотинъ въ Бесарабіи: гдѣ богатоє пожалованіє отъ Государя како я, тако и сви чиновници Сербски и народъ уживаюћи съ фамиліяма находимо се, у надежди и прелюбезноє Отечество наше Всемилостиѣйшимъ нашимъ государомъ скоро набавленоє видѣти.

Написано у С. Петербургу 4. Маія 1816. года.*)

НЕШТО О ДРУЖЕВНОМЪ ЖИВОТУ.

(За Младиће.)

По Мацарскомъ.

Тко є срећанъ быо, те забавне часове у кругу изображены госпођа уживао, тай ће се свагда сећати ужитка тога, тай ће се осведочити, да ништа више човека неизображава, него учтива, и услужна дружевность, коя чини да срдце наше пріимчиво буде за све оно, што є добро и благородно.

Племенита чувства можемо мы себи само у дружству изображены госпођа присвоити; чрезь ньи ћемо получити чврстоћу характера и побѣдити дивлачину младости, са смешнимъ, неподносимимъ свойствама нѣнимъ. Тко се ніє у младости своіой съ добродѣтелнимъ госпођама дружіо, томе є прошао найлепшій вѣкъ живота своґъ безъ хасне. Но за дружство ніє доста само имати препоручителанъ ликъ, него младићъ мора и изображенъ быти.

У маньимъ варошицама истина туже се младићи, да іймъ є приступъ у женска дружства отешчанъ. Препоне мање понайвише порекло, званіє, славолюбіє, завистъ, и т. д. али су и младићи сами тому криви, єрбо употреблюю гостопріимство на зло, и поводе се непристойно према госпођама, па зато кадъ кадъ мораю поштеніи младићи збогъ други да пате.

Єдни су младићи подобни црву, кой и найздравіє дрво прошуплява, тако ти они туђе погрешке одкриваю, увеличаваю и разглашую. Желити є, да се такови питкови изъ дружевны кругова сасвимъ изключе.

Друга сорта младића тражи само отличіє, и любавь отъ сваке госпође. Тежко дѣвичномъ гласу, ако имъ любавь за рукомъ неиспадне! Смешанъ є то основъ, єрбо є немогуће, свакой допасти се, а мислити, да се свакой допасти морашъ, єсть слабость.

Трећа сорта младића има несрећный обычай мислити, да є женскиня у нѣга већъ залюблѣна, што се съ ньимъ можебыти угодніє забавляла, него съ другимъ.

Найпосле има и таквы младића, кои желе съ богатима само, и краснимъ госпођама обходъ имати. Такви су сажалѣня достойни, што женскинѣ по богатству само и споляшной красоти прецѣнюю. Кои пакъ явно говоре, да желе само красне и богате супруге да добыю, тій заслужую презреніє, што се нестиде низкій начинъ мишлѣня своґъ явно одкривати. Кодъ таковы юнака стои чиста совѣсть, кротость, и кућевность у никаквомъ почитованю.

Родительи нека пазе, да се кѣери ньіове само са изображенимъ наравственимъ мушкарцима друже, а клеветнике, завистнике и саможивце имаю право, што іймъ приступъ у кућу недопушћаю.

Свакій младићъ желі доћи у дружство госпођа, но онъ мора таква свойства притяжавати, да ньіово дружство заслужує. Пре свега валя ій почитовати; добродѣтелне госпође треба одликовати. Женскинѣ имаю врло нѣжно чувство и оштроуманъ погледъ, коимъ мисли наше брзо погађаю. Оне су у станю, непостижиме за насъ планове преобразити, наше погрешке познати, и поведеніє наше поправити. Оне изображаваю срдце наше, и задаю му найслађе осећанѣ живота — любавь. —

Дайте дакле, да красный полъ високо почитуємо, и трудимо се, да дођемо до дружства изображены женскиня!

*) Из Гласника IV. ч. Београдъ 1852 одъ части скраћено.

Учр.

Христофору Іовановићу Шиштовліи. *)

Штета, штета,
Те велика,
Што Христофоръ
Ніє солдатъ;
Чуданъ ти бы
Полководацъ
Одъ нѣг' быо,
Булгаре бы
Избавіо
Одъ варварства.
Свѣтъ бы дѣлма
Удивіо,
Све Славяне
Проживіо.

Ч. Ч. Ч.

*) Коме є и Сербіянка посвећена.

М. Милутиновићъ.

СТАРИНА.

(Изъ заоставши артія С. Милутиновића С.)

У Плашкомъ лѣта 1755 мца Іуніа 7. седмаго.

(Заключеніє).

Азъ грѣшній Даніилъ вторій Іакшичь Епископъ Карлштадскій не унитъ, рожденъ отъ Благочестивихъ Родителей, восточнаго исповѣданія не унитовъ, и имѣ єще четири Брата и трый Сестре, учився Божественнаго писанія у Монастирю Гомирю, стоетьемъ у Огулинскомъ Регименту, внемъ же и постриженъ бывъ въ чинъ Монашескій, и во степень Священства рукоположенъ, отъ Преосвященнѣйшаго Господина Епископа, Данила Люботине, у деветнайстомъ лѣтъ моєго возраста, и потомъ пребыхъ у поменутомъ Монастирю Осамнайстъ лѣта, въ смиренномъ послушаній моєго Ігумена Ѳеодора Милетитьа, мужа света и Богобоязлива, и по сыхъ лѣтѣхъ паки при державныхъ Римскихъ Царѣхъ Францишку Первому и Марій Ѳерезій, и при Преосвященнѣйшему Господину Сербскому Архіепископу и Митрополиту Павлу Ненадовичьу избранъ быхъ во Епископа лѣта 1751 и освяти се призиваніємъ Стаго Духа, и возложеніємъ рукъ сего Архиепископа и Митрополита, и прочихъ двухъ Епископъ Софроніа Іоанновичьа Епископа Славонскаго, и Партеніє Павловитьа Епископа посвященній у Монастирю Раковцу, мца Новембріа дне 4. вышепомянутаго лѣта, въ сіє время обрѣтошася въ живіхъ Православныхъ Епископъ Осамъ, Георгіє Поповичь Темишварскій, Іоанъ Георгієвичь Вершачкій, Синесій Живковичь Арадскій, Діонисій Новковичь Будимскій, Арсеніє Грабовчанинъ Костайничкій, и Вараждинскій, Даніилъ Іакшичь Карлштадскій, Партеніє Павловичь Епископъ посвященній, девето Архіепископъ и Митрополитъ Павелъ Ненадовичь.

Сего времена было є смущеніє зарадъ Уніє, обаче благодатію Божіею на сыхъ странахъ обдержа ся Благочестіє восточно невредимо, точію у єдномъ Жумберку Православній, и Унити, єще дѣло по Царской Всемылостивѣйшей Резолуцій неисправлѣнно, коє Богъ Милостивій да устрои, по святой своіой воли ... Днесъ подиже се Кресть, и постави се на Торань здѣшнѣ Церкве, Воведенія Пресвятыя Богородицы по Божественной службы, єюже самъ недостойній дѣйствова, съ двама Іеромонаси Іосифомъ Раиновитьемъ, Спиридономъ Теркульомъ, и Дякономъ Саввомъ Кнежевичьемъ, и произведохомъ Дякона Лазара Миличь въ Степень Дяконства. Просфору, изъ коє Божественну службу дѣйствова, положивъ въ Іабуку подъ крестомъ, съ части мощей Святыхъ въ день Субботній, на отданіє праздника Пресвятыя владичицы нашея Богородицы, и приснодѣви Марій.

У Плашкомъ 23. Августа 1763.

Божіею Мылостію Православній Епископъ Карлштадскій, Поморія, Сеньскыхъ, Лике, и Корбаве, Зерманѣже, и Звониграда до Дамаціє, и Баніє до воде Глине.

Даніилъ Іакшичь т. р.

ВѢШТИНА.

У кралѣв. Академіи вѣштина изложена є єдна икона, коя побуђує обшту позорность свакогъ любителя вѣштине и свакогъ вѣштака. Баєрскій краль Максимиліянъ наручіо є кодъ придвор. Баденскогъ живописца Диц-а исту икону, коя представля: Освоєніє Београда грезъ Баєрце подъ великимъ Князомъ Макс. Емануиломъ.

Изреченія Грчкій Мудраца.

ВІАСЪ.

Сребролюбіє є средоточіє свію зала. — Оно є Правительство понайболѣ, коє законе узима за своє намѣстнике.

ВІОНЪ.

Измѣявати треба сребролюбце. — Богатство срећа дає, твердоћа чува, а доброта троши.

ДИМОКРИТЪ.

Говоръ є представникъ мислій. Спокойство душевно и радость само онда може човѣкъ наћи, кадъ нетражи варльиво уживанѣ привремепы милина, и ништа непочинѣ што силе нѣгове превазилази. Све што є излишно и прекомѣрно, — башъ ако ће намъ оно и найповольніє быти, — зло є.

ДІОГЕНЪ.

Само се тако можешъ непріятелю твомъ осветити, ако с' ньимъ честно и поштено поступао будешъ. — Противу несреће вооружай се с' мужествомъ, а противу страстій с' разборитомъ памећу. Одъ дивльи' звѣрова найопасніи є клеветатель, а одъ питомы ласкатель.

У Сомбору.

Никола Ђ. Вукичевиćъ.

ВѢСТИ.

(С. М.) У Пешти 13. Септембра 1852. Матица намѣрава и за годину 1853 лѣтописе издавати, и по свой прилицы опетъ ће само двѣ части быти, развѣ ако число предплатника веће буде, а ово бы было, кадъ бы се само наше Свештенство, благородство и учителство болѣ нашегъ книжества прихватило.

НОВОСТИ.

ВОЙВ. СРБІЯ.

У Темишвару 22. Септ. 1852. За славу именъ дана Нѣг. ц. к. апост. Величества Цара Франца Іосифа држало се данасъ у римской саборной цркви богослуженіє, комъ су сви виши и маньи официри и чиновници присутствовали. После богослуженія предала се єдномъ изслуженомъ войнику колайна єдна, за чимъ є посмотреніє нарадногъ войнства слѣдовало.

Данасъ у подне стигла є Нѣгова Екс. г. Гувернеръ Ф. М. Л. Графъ Коронини изъ воєногъ Пештанскогъ табора.

ХОРВАТСКА.

Изъ Загреба 29. Септ. 1852. Юче у вече приспѣо є овамо државный намѣстникъ граѣ. и воєногъ гувернера по Далмаціи, г. Г. М. Лазаръ Баронъ Мамула, да присутствує славномъ дочеку Нѣг. ц. к. апост. Величества. Исто су тако овамо приспѣли преузвишеный Бискупъ Сињскій г. Мирко Ожеговиćъ и пресвѣтле Владике Пакрачкій г. Крагуєвиćъ, Ђаковачкій г. Штросмаєръ и Крижевачкій г. Гавро Смичикласъ. До кой данъ доштампа ће се: Упута у пѣсмену умѣтность списана Емануиломъ Сладовиćемъ. Ова є книжица одређена за младежь гимназіалну.

(Нар. Нов.)

ДАЛМАЦІЯ.

Готово све новине являю о страшномъ пролому облака, кой се 10. Септ. у Котору догодіо, и кой є силну штету починіо.

ИЛИРІЯ.

Дружство св. Мохоря држало є 26. Септ. засѣданіє, гди се између прочегъ заключило, награду дати за найболю простонародну „историю словенскога народа.“

(Сл. Бчела).

АУСТРІЯ.

Нѣг. ц. к. апост. Велич. дозволило є свемилостивимъ рѣшеніємъ одъ 8. т. м., да Секретаръ Княза Милоша Обреновића Конст. Хадія рускій крстъ св. Станислава III. степена и турскій Нишанъ Ифтихаръ-редъ у бриліянти приймити и носити сме.

ЦРНА ГОРА.

Князъ Црногорскій отишао є у Хорватску, да поздрави Нѣг. Вел. Цара Францъ Іосифа. У Новемберу доћи ће онъ у Бечь, и ту ће провести неколико седмица, да фамиліярне послове своє уреди.

ТУРСКА.

Порта є ц. к. аустр. Правительству ноту єдну съ позивомъ одправила, да се придружи нѣной протестаціи противъ изясненє независимости Црне Горе.

РУСІЯ.

Списатель Ханикофъ нашао є у Тифлису трећу часть исторіє Рацида-Дине-а, коя садржава родословіє монголски племена, исторію Еврея, Франка, Хинеза и Индіянацы и животописаніє нагласногъ творца будизма: Хакіа муни.

ОБЗНАНЕ

Стецните.

Сходно заключенію Патроната Гимназіє Карловачке отворасе съ 1—13. Октобр. т. г. седмый разредъ у овдѣшньой вышшой Гимназіи.

Къ достиженію ове намѣре потребно є за ову наступаюћу школску годину іоштъ єдно, са взыскуємымъ у основу министеріалномъ одъ године 1849 (Entwurf der Organisation der Gymnasien etc.) прописанымъ качествама снабдѣвено лице, коє ће науку Єстественну и Математику у V. VI. и VII. разреду по прописаной системи предавати.

Са званіємъ овымъ союжена є засадъ — докъ сирѣчь фондъ Гимназіалный до веће снаге недоће — годишня плата одъ 400 ф. у Б. Н. и 6 хватій дрва.

Позываю се дакле сва она лица, и то безъ разлике вѣроисповѣданія, коя способность свою за предреченно званіє и морално поведеніє засвидѣтелствовати могу.

Рокъ стецыште опредѣлявасе до 3—15. Октобра т. г.

Прошенія имаю се управити на подписанога у Карловце.

У Кврловцы 9—21. Септмсбра 1852.

Іосифъ,

Патріархъ Гимназіє верховный Патронъ.

Позивъ на предплату.

У печатньи г. І. К. Сопрона штампа се книга подъ насловомъ:

ДОБАРЪ ДОМАЋИНЪ.

СПѢВЪ ЕПИСКІЙ.

Ово ће дѣлце изићи до половине Октобра, а износиће до 7 печатани табака, на лепомъ папиру. Цена є книге 20 кр. ср.

Да бы се трошкови штампе намирити могли, умоляваю се ГГ. скупительи, да са именима ГГ. предбройника, уєдно и новце до конца о. м. послати изволе. А да ће до конца Октобра свакомъ предбройнику исправно книга послата быти, зато ємствує книгопечатня г. І. К. Сопрона у Земуну, на кою се и имена ГГ. предбройника, и новци шиляти имаю.

У Земуну 1. Септембра 1852.

Аца Поповиćъ.

(1—3.)

Огласъ.

Онымъ Г. Родительима, кои желе децу свою у Бечъ на воспитанія дати, препоручує се Фурманово воспитателно и Наставително Заведені у Бечу. Landstraße, Erdberggasse Nro. 106.

Тежня є Г. представника та, да се како душевне, тако и тѣлесне силе нѣму вовереній питомаца равномѣрно развію и изобразе. Савестнымъ надгледанѣмъ, темельнымъ наставленіємъ у наукама, особытомъ чистоћомъ, гимнастичнымъ упражненіяма, и здравомъ раномъ, налази онъ себе у станю за морално, знанственно, и физично изображенѣ питомаца свои добаръ стаяти, и даровано му одъ веćъ више година поверенѣ и у будуће заслужити моћи.

У наставленіє спадаю: сви предмети кои су за гимназіалне школе прописани; далѣ, предмети за реалне школе, као предуготовленіє за политехнику; и науке у трговачке школе спадаюће. Испити се явно полажу и добіяю се свидѣтелства. Французкій и таліанскій єзикъ, гимнастика, рисованѣ, красописъ, игранѣ и. пр. такође се редовно предаю.

Програми, и подробна извѣстія могу се добити писменно одъ самога Г. Представника; A. Fuhrmann; Landstrasse Erdberggasse Nr. 106 in Wien.

Питомци се примаю до нове године, за овай семестеръ будући.

(1—3.)

Гостилница кодъ Мароканца у предградію Фабрики.

Подписаный обявлює господи н. т. путницима, да се є онъ у горе споменутой гостилници за простране собе, за штале и шупе, за добру воду за конѣ, за зобъ, сено и сламу — осимъ тога за господу путнике: за добра єла нића и брзу послугу найболѣ побринуо.

Препоручує се дакле

отданѣйшій

Іованъ Пекларъ

Гостилникъ кодъ Мароканца.

(1—3.)

Продая.

Ново сазидана кућа господина Емануила Златка, єданъ катъ висока, у предградію Фабрики на србской страни подъ ч. 569 — 570 лежећа, продає се своєвольно изъ руке. Обширніє може се дознати кодъ господе Льота, П. Еутиміє и синова.

(1—3.)

Учредникъ и издаватель Александеръ Андриćъ, словима І. Байхеловы наслѣдника.